

VECKOBLADET

Nr 15 i webbform

080502

Konsert 2 maj

Vill man koppla av efter 1 maj så kan man gå på konsert i helgen!!

2 maj kl 19 30 på Kävlinge Teater (vid Tågstationen/Vårdshuset):

En konsert i två akter om att leva i Europa och livet bortom dess gränser med Matz Gullberg och Jan Hammarlund

Entré 120:-

Ceremoni 3 maj

Den 3 maj 1968 stoppades i Båstad en tennismatch mellan Sverige och Sydrhodesia.

Lördag den 3 maj 2008 kl. 14 kommer det att hållas en liten ceremoni utanför tennisstadion i Båstad. Där talar Bo Lindblom som tillsammans med Birte Lindblom gjorde en bok som dokumenterade och diskuterade aktionen och dess efterspel, samt Herman Schmid, då deltagare i aktionen, senare professor i sociologi och EU-parlamentariker.

Lite blåsmusik kompletterar evenemanget där en anspråkslös minnesplatta kommer att avtäckas.

Paneldebatt 5 maj

Vad får barnen kosta?

Var med och debattera!

Hur ska försämringar i Lunds förskolor och skolor undvikas? Vi ser med stor oro på de problem som den direkta skolpengen och nedskärningarna kommer att medföra för våra barn. Representanter från Lunds kommuns alla politiska partier är inbjudna till paneldebatt.

När: Måndagen den 5:e maj 2008 kl. 18.30–20.30.

Var: Järnåkraskolans matsal.

För vem: Föräldrar från förskolor och skolor från hela Lunds kommun – och alla andra intresserade.

Ytterligare information finns på

www.skoluppropet.nu

Välkomna!

Arrangör: Skoluppropet i Lund

Pronomina, Schulman!

Barnläkaren Salomon Schulman är även kåsör i Dagens Nyheter och Skånska Dagbladet.

De bästa bitarna reserverar han för DN, en tidning med större och mer kvalificerad läsekrets som säkert betalar bättre. De ger ibland roande och även lärorika inblickar i judisk kultur och språkvärld och då överser man gärna med den manierade stilen. I Skånskan är klassen sämre.

Som i måndags när Schulman kåserade inför första maj och om hur de gamla 68-orna skulle ta ut rullatorerna och skrida fram som vanligt genom Lunds gator, en sed som kontrasterade mot det goda liv de förde sen de fullgjort marschen genom institutionerna. Det är ett ämne som har tröskats till leda av borgerliga skribenter och som det är svårt att utvinna något nytt ur. Schulman gör det inte.

Ändå skänker vi honom en kollegial förståelse. Man ska leverera på utsatt datum trots att tid och/eller inspiration saknas, och då blir det som det blir. Även kåsörer har rätt till en dålig dag. (Det har däremot inte läkare så vi hoppas att det inte skedde någon olycka på kliniken.) Så vi ska inte klanka på innehållet i hans kåseri. Däremot är det hans plikt som (betald) skribent att vårda språket, såväl goda som dåliga dagar, till och med i Skånska Dagbladet. Men nu skrev han indignerat/raljant: "En av mina kolleger som satt jakten på de fattiga försäkringsdeltagarna i system och förvägrar dem sina slantar är lika röd som en Marx."

Vi förstår faktiskt att hans kollega trots sin radikalism inte utan vidare, eller på annat sätt än skattevägen, vill avstå sina egna pengar till de patienter som hoppas på sjukskrivning. För så står det. Men så menar inte Schulman. Det är bara det att han inte kan skilja på sina och deras, på possessiva och reflexiva personliga pronomina. Och det är faktiskt en elementär skyldighet för en tidningsskribent.

Grr

Alla Parollers moder

Att komma på den slagkraftigaste parollen är det många som kämpat med genom åren. Men kan det verkligen bli bättre än så här?

VB tillåter sig att tvivla och vi är fullt beredda att kora denna till alla tiders Lundensiska förstamajparoll.

Post förstamaj

När det här läses är förstamaj- firandet förbi. Vänsterns årliga mönstring av styrkorna är självvald och visar förstås både upp- och nergångar i den poliska konjunkturen. Jag tycker väl att temperaturen är rätt låg. USA:s vidriga krig och ockupation i Irak bara fortsätter och ingen tycks ha kraft att på allvar säga emot. Tvärtom: i Sverige kräver resursstarka opinionsbildare att Sverige ska gå med i NATO, USA:s främsta politiska verktyg. Man kan bara glädjas åt att den folkliga opinionen ännu är en annan. Men den svenska regeringen tar så många steg den kan för att närma sig, just nu t.ex. genom att föreslå ett samarbete med Norge för att ordna in sig i kretsen. Nordismen används alltså som alibi för helt andra strävanden.. Och inte har väl Reinfeldt sagt något till Busch om USA:s uppförande i Irak och Afghanistan. Tvärtom, det utlovas ju fler svenska soldater till Afghanistan. Och inte har Sverige protesterat mot uppförandet av raketramper vid polska Östersjökusten, obehagliga grannar som är självklara mål för andra raketer och i sig ett sätt att rubba den militära balansen i Europa.

OK, det var kanske inte så mycket av de vanliga förstamajfrågorna. Och det verkar också som om folk inte på allvar bryr sig, det handlar mer om de vanliga plånboksfrågorna. Men jag tycker att vänsterpartiet just i utrikesfrågorna har en mycket stark och i längden vinnande position och det borde komma till mer uttryck.

Dyr bensin!

Lokalt finns det dock lite mer hetta i den politiska debatten. Borgarnas kommunalpolitik är djupt impopulär och det börjar spridas en insikt om att de helt enkelt inte är särskilt bra på att styra Lund. Jag ser fram mot att denna insikt når allt fler, också i deras egna led.

Klimatet hade ju kunnat vara den stora frågan, men den tycks Reinfeldt ha desarmerat och gjort till sin med lite allmänt snack och förhoppningar om bättre teknologi. Det är klart att vi kan komma fram till en bättre teknologi, men i mellantiden? Jag tror att fältet ligger öppet för alla möjliga dåliga förslag, av typ de etanoldrivna s.k. miljöbilar som nu subventioneras av staten. Och opinionen har

inte kommit så långt på alla håll: I USA har Hillary Clinton och John McCain båda gått ut och krävt att USA ska sänka bensinskatten över sommaren så att semesterresandet i bil ska blomstra. Bensinpriset i USA är ju uppe på folkstormsnivå, nästan 6 kr/litern. Det är som att utöva politik på insändarsidornas och Expressens nivå. Häpnadsväckande helt enkelt av folk som förväntas bli betraktade som seriösa. Det är t.o.m. så att Thomas Friedman i New York Times tar avstånd.

Vi ses i Båstad

Ja, världen går vidare efter förstamaj. T.ex. gör den det i Båstad, lördagen den 3 maj kl 14 då vi från Lund tänker ha en liten sammankomst på Kyrkogatan utanför Tennisstadion. Några bra tal blir det, några låtar att lyssna till och chans att se den lilla minnesskylt vi tänker sätta upp. Det ska bli spännande att se om den får sitta kvar. Och om du undrar: nej, det handlar inte om nostalgi från 68-or. Det handlar om att fira en faktisk seger i en sak där vi hade rätt och där nästan alla tycker som vi numera: idrott kan inte isoleras från politik. Vänsterns segrar är inte fler än att de förtjänar att uppmärksammas!

Lucifer

PS. När jag skriver detta dan innan förstamaj nås jag av beskedet att sossarna hoppar av det informella samförstånd som nåtts om att utbyta hälsningsanföranden på resp möte (eller åtminstone att s inbjöds till v). De båda partierna samarbetar utomordentligt väl i Lunds kommunalpolitik, det personliga samtalsklimatet är utmärkt och de båda partierna har som sin fasta avsikt att gemensamt styra Lund efter nästa val, gärna med stöd av mp.

Hälsningsanföranden om så där två minuter hade varit en enkel och slående goodwillgest och en signal till lundaborna. Vad var det som stoppade. det hela? Det socialdemokratiska partihögkvarteret, konservativa LO-kretsar i Lund eller allmän rädsla för McCartyistiska utfall från borgarna om samarbete med de farliga kommunisterna? Sorgligt faktiskt, och man kan bara hoppas att det goda omdömet och viljan att göra något i lundapolitiken får socialdemokraterna att återkomma nästa år.

Lucifer

Magnolior

Varje lundatidning med självaktning ska i dessa dagar nämna något om magnolior och helst också ha bild. Eftersom VB har en hög grad självaktning så ska vi givetvis inte vara sämre.

Fast för vår del vill vi framhålla att det finns magnolior. Och så finns det magnolior. När tidningar och folk i allmänhet pratar om lundamagnoliorna menar man i regel *praktmagnolian* (*magnolia x soulangiana*), den i särklass vanligaste magnolian. Och visst är den praktfull. Men vi föredrar nog ändå en annan magnolia, *stjärnmagnolian*, (*magnolia stellata*). I sin skira blygsamhet bjuder den på en bland magnolior oöverträffad skönhet. Därför visar vi här en stjärnmagnolia både i närbild och i helfigur (magnolian i fråga finns bland sina likar utanför ingången till Botans förvaltningsbyggnad, ingång från Östra Vallgatan).

För att också göra en insats i folkbildningens tjänst,

vill vi också ta tillfället i akt att informera läsarna om att beteckningen magnolia kommer efter en fransk botanist, Pierre Magnol (1638-1715). Och att magnolia soulangiana är en hybrid, framodlad av en fransk trädgårdsmästare vid namn Etienne Soulange-Bodin 1820. (Vilka arter som korsats för att få fram hybriden ger vi oss inte in på, där finns det olika bud).

1 maj i Lund 2008

Dagen inleddes på Mårtenstorket kl 12.00. KPML levererade flammande paroller i hållande regn.

Talen handlade mycket om vikten att kämpa och vara uthållig. Detta blev mycket tydligt när Nils Littorin reciterade en av de klassiska Vietnam-sångerna från 40 år sedan med den enda skillnaden att Vietnam bytts ut mot Irak. Dessutom höll Jorge Capelan en appell om solidaritet med Kuba.

Sista talet missade jag eftersom det var dags att hasta vidare till...

Socialdemokraterna som samlades på Stortorget och hade avmarch kl 12.30. Ovanligt nog tågade man iväg punktligt så det blev inte mer än några snabba bilder. Läsaren får själv gissa vad som sades i talen och under demonstrationen, det är inte så svårt. Sen var det dag att bevaka...

Vänsterpartiet där dagens största begivenhet var att partiledaren var på besök i staden. Han höll ett riktigt partiledartal där i stort sett alla politikområden behandlades under dagens huvudtema "Tillsammans". Talet hade varit långt även i gott väder men denna dag var det ett mycket blött tåg som så småningom avtågade. Tidsutdräkten gjorde att jag inte hann till Knut den stores torg i tid men utanför stationen så mötte jag...

Anarkisterna, det kan nog tjäna som sammanfattning av detta tåg som bestod av många olika grupper. Jag vet inte mycket mer än vad som framgår av bilderna men parollen "Allt åt alla!" kan svårligen överträffas!

Den andra bilden tolkar jag som att den politiska drastiska humorn lever, något som uppskattas i alla fall av mig. Dock kom jag att tänka på en visa som en glad man med hatt sjöng för mig i Stadshallens foaje någon timme tidigare, "Kan hända det retar en del, men i så fall e de deras eget fel".

Sedan var det dags att hasta vidare till dagens femte och för mig sista begivenhet hos..

Demokratisk Vänster, där blåsorkestern fortsatte sin heroiska gärning som utespelare denna dag. Alla vi andra fick vara inomhus vilket var mycket uppskattat.

På mötet talade Gunnar Stensson om "[9/11 Hämnens politik](#)" och Ann Schlyter om "[Global kvinno solidaritet](#)". Det var två skarpa tal som dock hölls i en mer resonerande än agitatorisk ton. Båda talarna har haft vänligheten att förse VB med sina tal, det är bara att klicka på länkarna ovan.

Kvalificerat och engagerat, en mycket bra avrundning av dagen.

9/11 Hämnens politik

Tal 1 maj 2008

Jag kunde ha använt andra rubriker: Maktmonopolets politik, Girighetens politik, Guds politik, Hatets politik. Men jag har valt titeln Hämnens politik, förföljarens politik.

Från filmen känner vi alla en amerikansk myt: den om den ensamme hämnaren som rider ut för att gripa ogärningsmannen och skipa rättvisa. Efter fullföljt uppdrag, mission accomplished, drar han sig tillbaka, följd av folkets beundran och saknad. George W Bush identifierar sig tydligt med den myten.

Den har fullständigt undergrävt omdömet hos honom och kretsen omkring honom.

9/11

30 sekunder kvar. Allt är reducerat till detta enda: att styra planet exakt mot skyskrapan vars stål och glas reflekterar morgonsolen. Någon av männen i förarkabinen tänker kanske: hur känns den ögonblickliga förintelsen?

När det andra planet flög in i World Trade Centers andra torn såg miljoner människor i hela världen katastrofen i realtid

I Lund och Skåne fortsatte vardagen som vanligt trots den hisnande känslan av en förändring vars omfattning och betydelse ingen ännu hade någon uppfattning om.

Vänsterpartiets Karin Svensson Smith förhandlade om en eventuell citytunnel i Malmö. Skånedistriktet var emot tunnelbygget.

9/11 var en aktion avsedd att provocera vedergällning. Det finns personer här i Lund som satt framför tv:n och jublade. Syftet med attacken var att väcka den muslimska världen – och att skada USA, men inte bara det. Attacken avsåg att provocera USA att hämnas.

Al-Qaida, en sekteristisk muslimsk rörelse med rötter i Egypten och Saudiarabien tog på sig ansvaret. Den hade tidigare genomfört ambassadsprängningar och andra attentat. En person, Usama bin Ladin, var dess ledare.

World Trade Center, New York, alla mediers brännpunkt. Ingen händelse någonsin har så snabbt fått så stor publicitet. En våg av skräck och sympati för USA vällde upp i hela världen. Flosklerna skummade på ledarsidorna och i politikernas tal. ”Idag är vi alla amerikaner”, jublade Göran Persson.

Allt annat hamnade i medieskugga. Ariel Sharon gjorde omedelbart Israel till USA:s allierade i kriget mot terror. Arafat utpekades som Palestinas version av Usama bin Laden. I knesset föreslog man att de palestinska självmordsbombarnas familjer skulle avrättas.

I Eritrea satte president Afeworki hela oppositionen i fängelse, fängslade landets journalister och gjorde sig till diktator. Han var inte den ensam. Det fanns en etikett som diktatorer i hela världen kunde klistra på alla slag av opposition för att ställa den utanför lagen. Terrorism. Opposition var synonymt med terrorism

Förföljaren

Usama bin Laden uppehöll sig i Afghanistan, sades det. President George W Bush hade FN, EU, NATO och hela världen bakom sig när han förklarade krig mot Afghanistan. Därför var kriget helt enligt folkrätten. Hela hans strategi var fokuserad på ett enda syfte: att infånga Usama, dead or alive, död eller levande.

George W red ut. Hämnaden drabbade hela Afghanistan. Den 7 oktober 2001 inleddes bombningarna. Tusentals fullständigt oskyldiga civila afghaner föll offer. 1 maj 2008 pågår kriget fortfarande. Krigsherrar och talibaner har brutaliserats. Freden är avlägsnare än någonsin. Häromdagen slog talibanerna till mot en stor militärparad i Kabul, Afghanistans huvudstad.

Vänsterpartiet i Lund gick mot strömmen och protesterade mot angreppskriget inför en handfull förbipasserande människor vid några appellmöten i Östra Torn, Klostergården och Norra Fäladen.

Katekesen

Det var så the war on terror började. Och kriget mot terror utvecklade snart en egen liten katekes.

Första budet: Alla som inte är med oss är med terroristerna!

Andra budet: Man förhandlar inte med terrorister!

Tredje budet: Terrorister står utanför lagen. De kan behandlas hur som helst.

Fjärde budet: Anfall är självförsvar.

Till varje budord hör förstås en liten förklaring. Vi har alla hört dessa eländiga förklaringar upprepas i tal av George Bush, Tony Blair och Fogh Rasmussen. I DN publicerades den gamle folkpartiledaren Per Ahlmarks hyllningar till kraften och den intellektuella skärpan hos de neokonservativa krigarna i kretsen kring George Bush.

2001 hade George W Bush hela världen med sig. Hans handlingsfrihet var total. Men tyvärr hände det inte så mycket i Afghanistan, fränsett att tiotusentals afghaner drevs på flykten eller dödades. Usama bin Laden gickade förföljarna. George W Bush tröttnade.

Sju vågade livet

2002 började förberedelserna inför överfallet på Irak. Saddam Hussein samarbetade med al-Qaida, förklarade Bush. Och då måste ju Usama bin Laden finnas i Irak. Gissningen var förstås helt gripen ur luften, men allt som makten påstår är verkligt. Andra påståenden var att Irak höll på att utveckla massförstörelsevapen som hotade hela mänskligheten. Det måste stoppas. Snabbt.

FN skickade Hans Blix till Irak för att undersöka om där fanns några massförstörelsevapen. Han kunde inte finna några. Hans folkpartistiske kamrat Per Ahlmark angrep honom i DN för hans trista feighet. Ahlmark hyllade Blair som deklarerade att Saddam hade missiler som kunde nå London på 45 minuter. Det var nödvändigt att krossa Saddam innan han skickade iväg en.

Ändå fanns misstro. George W Bush upptäckte till sin häpnad att han inte kunde få EU att tro på vad han sa. Han började tala om det orkeslösa gamla Europa och hyllade i stället några lättlurade östländer som han kallade nya Europa.

Till sin ännu större häpnad upptäckte han att han inte kunde få FN med sig. Men han hade ju redan sedan länge insett att FN var värdelöst. Redan när han tillträdde som president hade han av sagt sig allt fånigt FN-samarbete inom miljöområdet.

Med yttersta förvåning konstaterade han när inte ens NATO gick med honom.

Att det oansvariga folket var emot honom var bara att vänta. Så hade det varit under Vietnamkriget också.

Över hela världen gick den 15 februari 2003 en våg av demonstrationer mot kriget. Lund var med.

Och demonstrationen i Lund var den största någonsin, liksom demonstrationerna i resten av världen.

Det var inte någon vanlig vänsterdemonstration. Vanliga läkare, adjunkter, sjuksköterskor, lärare, tjänstemän, akademiker demonstrerade kanske för första och enda gången i sitt liv, en grå tigande och trotsig massa ur den vanligaste medelklassen som insåg att USA och president Bush höll på att begå ett fruktansvärt misstag.

Statsminister Göran Persson som varit nära att rida ut med Bush ändrade sig när han såg det folkliga motståndet.

När det verkligen gällde svek alla George W. Det var precis som i de gamla filmerna. Men ”a man got to do what a man got to do”. Och det är ju lättare med en krigsmakt som ensam är starkare än alla andra tillsammans. Så George W red iväg. Ett antal djärva frivilliga slöt upp bakom honom, som den charmfulle Blair och den tuffe Fogh Rasmussen. Sju vågade livet. Jan Björklund ville gärna att Sverige också skulle rida med, men blev förstås lika sviken som George W.

Slutet på den stora filmen kom snart. Efter att på nolltid ha utplånat den irakiska armén och bombat Bagdad sönder och samman kunde en stolt George W Bush ställa sig på hangarfartygets väldiga däck och kärvt uttala de anspråkslösa ord som tillintetgjorde alla hans vedersakare: ”Mission accomplished”.

Nu gällde det bara att röka ut skurkarna ur deras hålor. George W tryckte upp en kortlek med deras namn, och snart kunde han pricka av den ene efter den andra. Att kaos utbröt i Bagdad, att el och sjukvård och skola kollapsade, att museet plundrades på ovärderliga kulturminnen, vad angår det en cowboy när han kommit till stan. Till slut grep han den svartmuskige Saddam själv, bokstavligen i en håla, och hängde honom inför hela världen.

Laglöst land

Men några massförstörelsevapen hittade George W inte. Terrorister infångades och torterades i Abu Ghraib. Andra fördes till Guantanamo. När det gäller mänsklighetens fiender får man inte vara blödig. För dem gäller varken krigslagar eller civila lagar.

George W Bush visade ståndaktighet inför den växande kritiken mot tortyren från kärringarna världen runt. Han fattade beslutet att hårdhänta förhörsmetoder måste och skulle tillämpas. Häromdagen gick det ut som amerikansk lag till alla berörda. Häromdagen, för kriget är ju inte slut i dag 2008.

Andra beslutsstarka politiker som Israels premiärminister Ehud Olmert inspirerades av Bush. Han hade ju sina egna terrorister att förfölja. Så 2006 red han ut på en egen hämndexpedition mot Libanon. Även han var ett offer illusionen att politiska mål kan uppnås med militära medel. Det gick illa, men han tycks fortfarande inte ha lärt sig läxan.

Black hawk down

Det fanns terrorister i Somalia också. Al Qaida skröt med att ha utbildat de somalier som sköt ner två helikoptrar av modellen Black Hawk 1993. Det var länge sen, men sheriffens minne är långt.

Julen 2006 skickades Etiopiens diktator Meles Zenawi ut för att invadera Somalia, där de muslimska domstolarna hade börjat lägga grunden till en civil stat. Den somaliska huvudstaden Mogadishu ockuperades av etiopisk militär. Amerikanskt bombflyg terrorbombade flyktingarna. Somalia störtades i samma kaos som Irak. Ännu ett krig utan slut.

Det bekom inte George W. Han ägnade sig som vanligt uteslutande åt att jaga terrorister. Amerikansk trupp genomförde flera operationer i det syftet. Effekten på landet var destruktiv. Från alla håll fördöms aktionen. Ståndaktig är bara den svenska säkerhetspolisen som stoppar de somaliska flyktingarnas försändelser till sina hungrande familjer eftersom man tror att en del av dessa pengar kan hamna hos "terrorister". Regeringen höjde anslaget till Säpo i årets budget så ansträngningarna kan intensifieras. Nu har säpo häktat en av de misstänkta.

The end

Nu är det 2008. George W Bush har bara månader kvar vid makten. USA:s fiender, terroristerna, är fler än någonsin. USA:s anseende har aldrig varit lägre. USA:s ekonomi är körd i botten. Många amerikanska medborgare trycks ner i misär. Kriget i Irak och Afghanistan pågår fortfarande. Konflikten mellan israeler och palestinier är värre än någonsin, sedan religiös fundamentalism börjat styra attityderna på båda sidor. Miljontals människor har drabbats av vedergällningen efter 9/11.

När Bush rider ut från världsarenan är en ny politik nödvändig. Vi får hoppas att det amerikanska folket inser det inför presidentvalet.

Den hotande miljökatastrofen upptar idag människornas sinnen, inte terrorbekämpningen. Miljön kräver internationellt samarbete. Ingen hyser illusionen att miljön kan räddas med militära medel. Unilateralismen är föråldrad, liksom antiterrorist-katekesen. Alla inser att det är just med sina fiender man måste förhandla. Någonstans sitter den sjuklige Usama bin Laden och begrundar situationen. Troligen inser han att också hans tid är slut nu när George W Bush avgår. Ingen intresserar sig egentligen längre för någon av dem.

En annan värld är nödvändig. Och den är möjlig nu.

Gunnar Stensson

Global kvinnosolidaritet

Tal 1 maj 2008

För att anknyta till Gunnar Stenssons analys: USAs och västmakternas dubbelmoral om demokrati och rättigheter spelar reaktionära och fundamentalistiska krafter i händerna. Kvinnors underordning definieras som en kulturell tillgång som måste försvaras mot imperialismen.

I dag pratas oftare om globalisering än om imperialism. Globalisering som karaktäriseras av rörelser av kapital, varor, människor och idéer – som når längre och mer omfattande än förut, och framförallt snabbare.

En av de idéer som har spritt sig över världen är kvinnors rätt till sin egen kropp. Det kanske inte uttrycks så – med det kommer till uttryck i, exempelvis drömmen om kärleksäktenskap. Den har jag mött hos kvinnor överallt i Afrika.

I den anti-imperialistiska solidaritetsrörelsen var vi noga med att betona att solidaritet inte var välgörenhet utan utbyte mellan människor som hade en gemensam kamp mot imperialismen.

Vad är gemensamt för kvinnor över hela världen? Jo, bortom klass, ras och kulturskillnader finns kvinnokroppar som alla i varierande grad utsätts för av kontroll, hot och ibland våld som bottnar i patriarkala strukturer. Här finner kvinnor en gemensam utgångspunkt.

Man kan också prata om globaliseringen i termer av dominerande ismer: nyliberalism, militarism och fundamentalism. Naturligtvis hänger de ihop.

Nyliberal marknadsekonomi drabbar kvinnor och män olika. Strukturanpassningsprogram som drevs igenom av Världsbanken och IMF under 90-talet, nedmonterade möjligheterna att ge den offentliga sektorn en roll i ett välfärdsbyggande. Privatisering av kommunala verksamheter och tillgångar fortgår över hela världen.

Halva jordens befolkning bor i städer och hälften av dem bor i slum. Städer fortsätter att växa utan adekvat planering och service. Att bo i slummen innebär mycket obetalt mestadels kvinnoarbete för att klara hygien och matlagning och allt annat. När kåkstäderna legaliseras och upprustas överförs vanligen bostäderna i de allra flesta fall till en man, som i kraft av sitt kön definieras som hushållsföreståndare.

Handelspolitiken drabbar också kvinnor och män olika. Framväxten av exportindustrier ger kvinnor arbete, men på hårda villkor. Frihandel, avtal, skyddstullar, olika mekanismer skyddar de rika ländernas produktion, medan de fattiga länderna inte tillåts skydda sig mot de billiga jordbruk- och andra produkter som framställs med statliga subventioner i Europa och Nordamerika. Här tillämpas inte nyliberal fundamentalism annat än i en riktning. De europeiska kvinnorörelserna har i samarbetet inom WIDE valt att koncentrera sig på handel och bistånd och försöka påverka EU.

Militarismen, kostnaden för vapen och för att hålla soldater, den våldskultur som legitimeras, kriget – allt drabbar såväl kvinnor som män, men inte lika. Det var längesen idéen om en civilbefolkning holkades ur. Barnsoldater är vanliga i Afrika. Kvinnors kroppar är en del av slagfältet.

De kvinnor som är aktiva i fredsörelserna är många, men deras röster är sällan hörda. Kvinnlig representation i förhandlingsdelegationer har visat sig göra stor skillnad. Och de är kvinnor som drar de tunga lasserna i försoningsarbetet som måste följa på konflikter för att nå varaktig fred.

Den tredje ismen jag vill ta upp i denna korta lägesbeskrivning av global utveckling är fundamentalismen. Det är fullt adekvat att tala om nyliberal fundamentalism, men oftast avses religiös – och oftast islamsk. Därför finns det anledning att tala om den kristna fundamentalismen.

Gemensamt för den religiösa fundamentalismen är att kvinnans underordning är central. Symbolfrågan gäller kvinnors rätt över sina kroppar. Den kristna högern i USA koncentrerar sig på abortmotstånd. Bushadministrationen stödjer den och villkorar biståndsprojekt mot AIDS. Evangelistiska rörelser sprider sig i Afrika och Latinamerika med en bokstavstrogen tolkning av lämpliga bibelpassager för att hålla kvinnorna som männens tjänarinnor.

Påven har gjort en ny lista på synder. Jag har inte sett den, men vad jag förstått är fortfarande preventivmedel syndigt. Därmed predikas avhållsamhet, inte kondomer, mot AIDS. Även innan påven presenterade sin nya syndlista har situationen i många latinamerikanska länder försämrats för kvinnor. Nicaragua är ett skräckexempel, där inte ens livshotande medicinska tillstånd är skäl för aborter. Kvinnor dör av utomkvedshavandeskap. Och naturligtvis av illegala aborter.

När jag 1994 deltog i FN:s befolkningskonferens i Kairo vet jag att man uppskattade att det varje dag dog 800 kvinnor i världen i sviterna efter illegala aborter. Det är mycket osäkra siffror, förhoppningsvis för höga, men jag är rädd att det inte blivit bättre. Vid den konferensen kunde man faktiskt se hur kampen för kontroll över kvinnors kroppar formerades med Vatikanen som den spindel som samordnade inte bara de katolskas utan även de muslimska ländernas motstånd.

Det talades om aborter men också om rätten för kvinnor att säga NEJ till sexuella inviter från manliga kamrater, lärare eller äkta män. Den diskussionen blev en startpunkt för de kvinnorörelser över hela världen som sedan dess jobbat framgångsrikt med att göra det sexualiserade våldet mot kvinnor synligt.

FN:s kvinnokonferenser hade enorm betydelse för mobiliseringen av kvinnorna i fattiga länder. De dokument som antogs av världens länder var mer framåtsyftande än vad som skulle kunna gå igenom idag. När uppföljningskonferenserna Beijing + 10 hölls hade den globala kvinnorörelsen framgångsrikt lobbats för att dokumenten inte skulle öppnas för revidering.

Handlingsplanen som antogs i Beijing har haft en stor påverkan på såväl kvinnorörelsens som biståndsorganisationers program. I uttalanden har alla stora biståndsgivare i världen accepterat en analys som säger att jämställdhet är en förutsättning för demokratisk och ekonomisk utveckling.

Det tredje av de utvecklingsmål, som världens stater satte upp vid millenniumskiftet var att öka jämställdheten (lika många flickor som pojkar i högstadiet, görs till en indikator på jämställdhet), och det femte målet var att minska barnsängsdödligheten (med tre fjärdedelar till år 2015). Men efter vad jag har hört så är det just dessa två målsättningar som ligger sämst till att uppfyllas.

En liten liten del av de globala penningströmmarna är bistånd. Vänsterpolitik i Sverige har varit att försvara biståndet och 1 % målet. Men utöver storleken diskuteras inte biståndspolitik särskilt mycket. Inom Sida finns inte ens svenska ord för hur man arbetar med jämställdhet, det heter att biståndet ska "gender mainstreamas".

Begreppet gender används för att betona att det gäller både kvinnor och män och att man ser till maktrelationerna mellan könen. Men i praktiken glöms ansatsen bort, eller adderas när planeringen redan gått långt att lite kan påverkas.

Politiska partier borde, som faktiskt enskilda organisationer är bättre på, följa upp och se vad det blir av vackra ord om jämställdhet. När givarländernas överenskommelse i den så kallade Parisagendan nu är helt överordnad – den handlar om effektivitet; i den finns inte en tanke på jämställdhet.

Samordningen mellan stora biståndsgivare gör att program förhandlas fram i en förutomstående ogenomskinlig process och blir låsta av förhandlingsöverenskommelser. Då frågar Sida mig, som jämställdhetsrådgivare på en sk helpdesk, om jag kan förse dem med några bra argument som de kan föra fram i en dialog, så att man ändå kan ta hänsyn till jämställdhet under genomförandet. Det gör jag, men min erfarenhet är att om inte jämställdheten är med i målformuleringarna från början försvinner det i genomförande och utvärdering.

Världsbanken har varit drivande och tagit fram en nyliberal analys av för jämställdhet. I den gäller det att dra in kvinnor på marknaden genom mikrolån och entreprenörsutbildning och rätt till ägande. Men i de stora privatiseringsprojekt som genomförs världen över, "glömmer" Banken sina egna rekommendationer och kvinnors rätt till ägande och makars gemensamma ägande av mark och bostäder.

De globala kvinnorörelserna arbetar för att hitta gemensamma plattformar i olika frågor över ras, klass och kultur skillnader. Många kvinnogrupper väljer att inte använda feminismens ord eller rättighetsbegreppen, vilka felaktigt definieras som västerländska. Många kvinnor med ett vad vi skulle kalla feministiskt förhållningssätt väljer att arbeta inom religiösa ramar.

En global kvinno solidaritet stödjer kvinnor som behöver stöd på deras egna villkor, som det brukade heta. Men det är en balansgång för att inte hamna i en kulturell relativism som accepterar patriarkala samhällens ovilja att tala klarspråk om kvinnors rättigheter och välfärd.

Den globala kvinnorörelsen består av kvinnor som arbetar för kvinnor. Kvinnor behöver sina egna organisationer, men drömmen om ett jämställt samhälle gäller för både kvinnor och män. Svenska representanter har i olika sammanhang fört fram betydelsen av att få män för jämställdhet. Men någon bred folklig rörelse för detta är svårt att upptäcka, inte i Sverige och än mindre i fattiga länder.

Elise Ottesen Jensen talade klarspråk. För mer än ett halvt sekel sen uttalade hon en dröm, som fortfarande är revolutionär, och skulle kunna stå som paroll för en global rörelse som omfattar både kvinnor och män.

Hon sa, som jag minns det:

Jag drömmer om den dag

då vartenda barn som föds är välkommet,

då kvinnor och män har lika värde och

då sexualiteten är ett uttryck för glädje, ömhet

och gemenskap.

Ann Schlyter

Politisk ekumenik

Foto från torgmöte förra lördagen.
Socialdemokraternas högtalaranläggning
fungerade inte så dom fick låna DV:s.
Resultat: Lennart Ptytz i miljöpartiets
talarstol bakom våra affischtavlor.

Nostalgihörnet

*Bild i v:s café i Stadshallen
Någon mer än red som minns?*